

Besluit tot aanwijzing gemeentelijk monument

GM193 | Parklaan 4 en 4a | 6131 KG Sittard

Burgemeester en wethouders van Sittard-Geleen,

overwegende:

- dat naast de door het rijk aangewezen en op grond van de Monumentenwet beschermde rijksmonumenten, er in de gemeente ook cultuurhistorisch waardevolle gebouwen of bouwwerken zijn gelegen, die weliswaar niet van rijksbelang zijn, maar wel een beeld geven van de plaatselijke ontwikkelingen en historie;
- dat een aantal jaren geleden is gestart met de inventarisatie van gebouwen en bouwwerken die belangrijk zijn voor de historie, identiteit en het karakter van Sittard-Geleen;
- dat uit de inventarisatie door de Monumentencommissie Sittard-Geleen een selectie is gemaakt;
- dat hierbij de criteria schoonheid, betekenis voor de wetenschap en cultuurhistorische waarde zijn gehanteerd;
- dat per object een redengevende omschrijving is vervaardigd, waarin naast een omschrijving van het object, tevens de motivatie voor selectie is opgenomen;
- dat het voornemen tot aanwijzing en de redengevende omschrijving van het genoemde object, overeenkomstig het bepaalde in artikel 4.2 van de Verordening "Cultuurhistorie Sittard-Geleen 2008", voor advies zijn voorgelegd aan de Monumentencommissie;
- dat de Monumentencommissie op 13 mei 2008 heeft geadviseerd om over te gaan tot aanwijzing van het bovenvermelde object tot gemeentelijk monument;
- dat de eigenaren, hypothecaire schuldeisers en anderszins zakelijk gerechtigden bij schrijven van 19 juni 2008 in kennis zijn gesteld van het voornemen tot de aanwijzing als bedoeld in artikel 4.3 van de Verordening "Cultuurhistorie Sittard-Geleen 2008" en voorts op grond van afdeling 3.4 van de Algemene wet bestuursrecht, publicatie van het voornemen tot aanwijzing heeft plaatsgevonden in het plaatselijke huis- aan huisblad "De Trompetter" van 25 juni 2008;
- dat het college van burgemeester en wethouders overeenkomstig de bepalingen in afdeling 3.4. van de Algemene wet bestuursrecht eenieder in de gelegenheid heeft gesteld zienswijzen ten aanzien van het ontwerp-besluit tot aanwijzing van het object Parklaan 4en 4a te Sittard naar voren te brengen;
- dat voor het aan te wijzen object geen zienswijzen zijn ingediend;

gelet op:

de verordening "Cultuurhistorie Sittard-Geleen 2008";

besluit:

Het object Parklaan 4en 4a te Sittard op het perceel kadastraal bekend STD00 sectie D nummer(s) 7556 aan te wijzen tot gemeentelijk monument als bedoeld in artikel 4.1 van de verordening "Cultuurhistorie Sittard-Geleen 2008, waarbij voor de motivatie van de aanwijzing wordt verwezen naar de waardestelling in de redengevende omschrijving die als bijlage aan dit besluit is toegevoegd en onlosmakelijk deel uit maakt van dit besluit.

Sittard, 27 oktober 2008,

Burgemeester en wethouders van de gemeente Sittard-Geleen
namens dezen,
Teamleider Ruimtelijk Ontwerp,

E.F.W.M. Limpens BNT

Als u het niet eens bent met deze beslissing, kunt u volgens de bepalingen van de Algemene wet bestuursrecht, binnen zes weken, na datum van verzending van deze brief, beroep instellen bij de Arrondissementsrechtbank te Maastricht, sector bestuursrecht, Postbus 1988, 6201 BZ Maastricht.

Het beroepschrift dient ondertekend te zijn en tenminste het volgende te bevatten:

- de naam en het adres van de indiener;
- de dagtekening;
- een omschrijving van het besluit waartegen u in beroep gaat;
- de gronden van het beroep.

Indien u een beroepschrift heeft ingediend, kunt u ook op grond van artikel 8:81 van de Algemene wet bestuursrecht, de voorzieningenrechter van de Arrondissementsrechtbank te Maastricht verzoeken een voorlopige voorziening te treffen, indien u van mening bent dat onverwijlde spoed dat, gelet op de betrokken belangen, vereist! U kunt dit verzoek richten aan: de voorzieningenrechter van de Arrondissementsrechtbank te Maastricht, sector bestuursrecht, Postbus 1988, 6201 BZ Maastricht.

De gegevens van het object worden na aanwijzing opgenomen in het gemeentelijke monumentenregister, de gemeentelijke basisadministratie en eveneens doorgegeven aan het Kadaster te Roermond.

Kerngegevens gemeentelijk monument:

Monumentnummer	: GM193
Naam monument	: Bisschoppelijk college (St. Jozef)
Adres	: Parklaan 4 en 4a
Postcode en plaats	: 6131 KG Sittard
Kadastrale aanduiding	: STD00 sectie D nr(s) 7556
Coördinaten	: x 188552 y 334332
Bouwstijl	: traditionele bouwstijl met neogotische invloeden en uitbreidingen met invloeden van Amsterdamse school
Kerndatering	: 1908 met verbouwingen uit 1925 en 1934
Oorspronkelijke functie	: school
Huidige functie	: school
Architect	: Nic Rademakers (1908) Jos Wielders (1925 en 1929)

Typering van het monument:

Het Bisschoppelijk College uit 1908 van architect Nic Rademakers, in 1925 en 1929 verbouwd en vergroot door architect Jos Wielders.

Historie:

Het bisschoppelijk college dateert uit 1908. In 1925 en 1929 werd de school door architect Jos Wielders verbouwd en vergroot.

Ruimtelijke context:

Het schoolgebouw is gelegen aan de rand van de historische binnenstad van Sittard. Aan de zuidzijde van de binnenstad ontstond vanaf het begin van de negentiende eeuw een uitbreiding van de stad. Het vrijstaande schoolcomplex is ingesloten tussen de Parklaan, Engelenkampstraat en de Wieën.

Bouwmassa:

Het schoolgebouw heeft een E-vormige plattegrond. Het gebouw bestond oorspronkelijk uit twee langsvleugels evenwijdig aan de Parklaan van twee bouwlagen hoog en gedekt met een plat dak. Deze twee vleugels waren ingeklemd tussen drie dwarsvleugels, bestaande uit drie bouwlagen gedekt met een zadeldak haaks op de Parklaan. De middelste dwarsvleugel, die de kapel bevat en aan de oostzijde eindigt in een absis, is iets langer dan de beide eindvleugels.

In 1925 werd de school aan de zuid-oostzijde vergroot door architect Jos Wielders. Aan de zuidzijde van de dwarsvleugel werd een hiertoe een aanbouw gerealiseerd. Daarnaast werd de zuidelijke vleugel in oostelijke richting verlengd met een breder bouwvolume bestaande uit drie bouwlagen, deels voorzien van een kap en deels voorzien van een plat dak. De aanbouw aan de zuidzijde werd in 1987 gedeeltelijk gesloopt, waarbij het brede bouwvolume in het verlengde van de zuidelijke dwarsvleugel werd gehandhaafd.

In 1929 werd op de beide langsvleugels door architect Jos Wielders een derde bouwlaag gerealiseerd. Deze werd aan de zijde van de Parklaan en de achterzijde van de noordelijke langsvleugel voorzien van een dakschild met hierboven een plat dak. Aan de achterzijde van de zuidelijke langsvleugel werd het metselwerk van de gevel opgetrokken en plat afgedekt. Ook werd de noordelijke eindvleugel gedeeltelijk opgetrokken en voorzien van de plat afgedekte derde bouwlaag.

Dak:

De zadeldaken en dakschilden van het object zijn grotendeels voorzien van anthraciet-kleurige Tuiles du Nord-pannen. De gevels aan de Parklaan zijn voorzien van een bakgoot op uitkragende metselwerk van de gevel. In de dakschilden van deze gevel is repeterend een aantal dakkapelen aangebracht, ter breedte van de onderliggende ramen. De platte daken zijn voorzien van een uitkragende boeiboord op houten consoles. De platte daken van het brede bouwvolume van architect Wielders aan de zuid-oostzijde van het complex zijn voorzien van een dakrand die is afgedekt met dakpannen.

Gevels:

De gevel aan de Parklaan die dateert uit 1908 is opgetrokken in donker-rode baksteen, gemetseld in kruisverband en voorzien van een geknipte voeg. De uitbreidingen van architect Wielders zijn opgetrokken in rode baksteen en grotendeels platvol gevoegd. Daarnaast is (met name de zuidelijke gevel) lichtere recente baksteen aanwezig, die is aangebracht bij het herstel van het metselwerk ten gevolge van de afbraak van een gedeelte van het complex.

Voorgevel aan de Parklaan (westzijde):

De symmetrische voorgevel aan de Parklaan bestaat uit twee langsgevels die zijn ingeklemd tussen drie risalerende topgevels. De gevel heeft een uitkragende bakstenen plint die aan de bovenzijde eindigt in een rollaag van profielstenen en aan de bovenzijde wordt beëindigd door uitkragend siermetselwerk in de vorm van een gemetseld (bogen)fries. De bovendakse topgevels zijn voorzien van een natuurstenen afdekking. Op de centrale topgevel is een natuurstenen kruis aangebracht.

De centrale topgevel bestaat uit drie vensterassen die zijn opgenomen in drie spaarvelden van terugliggend metselwerk, die aan de bovenzijde eindigen in een spitsboog met siermetselwerk in de vorm van pseudo-venstertraceringen. Tussen de ramen van de begane grond, verdieping en zolderverdieping zijn natuurstenen gevelstenen opgenomen met het jaartal "ANNO 1908", het wapen van paus Pius X (links) en het wapen van bisschop Drehmans (rechts). Op de begane grond zijn twee oorspronkelijke ramen aangebracht met hiertussen een gesloten oorspronkelijke dubbele houten voordeur met (later aangebrachte) betonluifel. Zowel de ramen als de voordeur zijn voorzien van hoge bovenlichten met roedeverdeling. Op de verdieping zijn eveneens twee oorspronkelijke ramen met bovenlicht aanwezig. In de middelste vensteras tussen de ramen op de verdieping is een (spitsboogvormige) beeldnis aangebracht met een natuurstenen beeld van St..Josef, waarnaar de school aanvankelijk was genoemd. Op zolderniveau zijn per vensteras twee smalle ramen met hiertussen een gemetselde penant aangebracht. De ramen in de middelste vensteras bevatten bovenlichten met roedeverdeling. Hierboven zijn in de topgevel nog eens een twee smalle ramen.

De langsgevels zijn door middel van lisenen verdeeld in één smalle travee (aansluitend aan de centrale topgevel) en drie bredere traveeën. De smalle traveeën langs de topgevel hebben op de begane grond aan beide zijden een oorspronkelijke gesloten dubbele houten voordeur met hierboven een lessenaardak dat is voorzien van natuursteen leien. Boven de luifel zijn in de gevel twee maal drie naast elkaar gelegen smalle vensters met glas-in-lood aangebracht, die zijn voorzien van segment- en rondbogen. De bredere traveeën van de langsvleugels hebben telkens twee vensterassen met zowel op de begane grond als op de verdieping oorspronkelijke houten ramen. Deze houten ramen hebben een vierdeling, waarvan de middelste twee draaiende delen bevatten en zijn voorzien van bovenlichten met

roedeverdeling. De ramen hebben aan de onderzijde natuurstenen raamdorpel. Boven de ramen is een ontlastingsconstructie in de vorm van een natuurstenen architraaf aangebracht. Boven de architraven van de begane grond is bovendien een gemetselde segmentboog in het metselwerk opgenomen.

De beide topgevels, die links en rechts de beëindiging vormen van de gevel aan de Parklaan bestaan uit drie vensterassen. Op de begane grond zijn drie hoge oorspronkelijke ramen aangebracht met naar binnen draaiende raamvleugels en een bovenlicht met roedeverdeling. Op de eerste en tweede verdieping zijn op elke verdieping eveneens drie dezelfde ramen als op de begane grond aanwezig, met dien verstande dat deze ramen minder hoog zijn. De ramen hebben aan de onderzijde natuursteen raamdorpel. Boven de ramen is een ontlastingsconstructie in de vorm van een gemetselde segmentboog aangebracht. Op zolderniveau zijn in de middelste vensteras drie smalle ramen aanwezig met hiertussen gemetselde penanten. Het middelste venster is iets hoger en bevat een bovenlicht met roedeverdeling. De drie vensters zijn aan de onderzijde gekoppeld door een natuurstenen onderdorpel en aan de bovenzijde voorzien van natuurstenen architraven. De gevel wordt aan de bovenzijde beëindigd door een getrapt (bogen)fries van uitkragend siermetselwerk.

De achtergevel (oostzijde)

In de achtergevel van de langsvleugels evenwijdig aan de Parklaan, zijn op de begane grond en op de eerste verdieping dezelfde oorspronkelijke ramen aanwezig als in de voorgevel. De tweede verdieping die in 1929 door architect Jos Wielders werd gerealiseerd, bevat in elke gevel-as een iets breder driedelig raam met roedeverdeling. Ook deze ramen zijn oorspronkelijk. Aan de noordzijde van de achtergevel is een storende vluchtrap aanwezig.

De middenvleugel, die de kapel bevat, heeft op de begane grond dezelfde oorspronkelijke ramen als de achtergevel. Op de verdieping is in elke travee een smal spitsboogvenster aanwezig, waarvan het onderste deel is voorzien van een houten raam met bovenlicht en roedeverdeling. Het gedeelte van het spitsboogvenster boven de raam is dichtgezet met terugliggend metselwerk. De (waarschijnlijk later aangebrachte) absis aan de oostzijde van de kapel is zowel op de begane grond als op de verdieping voorzien van rondboogvensters met glas-in-lood.

De zijgevel (noordzijde)

De noordelijke zijgevel aan de noordelijke dwarsvleugel is door Wielders ingrijpend verbouwd en bestaat grotendeels uit vier bouwlagen. De gevel heeft op de begane grond, de eerste en tweede verdieping nog oorspronkelijke ramen die ook elders in het complex aanwezig zijn. Op de derde verdieping zijn vier kleine vierkante ramen met zesdeling aanwezig. Opmerkelijk is de grote loggia aan de oostzijde van de gevel, die zich uitstrekt over de eerste en tweede verdieping.

De zijgevel aan de Engelenkampstraat (zuidzijde)

De oorspronkelijke zijgevel uit 1908 aan de zuidzijde heeft aan de rechter zijde een gedeelte met nieuw metselwerk. Dit gedeelte van de gevel is hersteld nadat de uit 1925 daterende aanbouw van Wielders in 1987 gedeeltelijk werd gesloopt. In het oorspronkelijke metselwerk van de vleugel is op de verdiepingen nog een aantal oorspronkelijke ramen aanwezig, zoals deze ook voorkomen op de verdiepingen in de voorgevel. De overige ramen in de zuidelijke van deze uit 1908 daterende vleugel, zijn inmiddels vervangen.

Uitbreiding Wielders aan de Engelenkampstraat (zuidoostzijde)

De zuidgevel aan de Engelenkampstraat van het uit 1925 daterende deel van architect Jos Wielders bestaat uit een plat afgedekt deel in drie bouwlagen waarin vijf vensterassen zijn ondergebracht en een hoekoplossing met op de begane grond twee vensterassen. De oostgevel bestaat in totaal uit vier vensterassen, waarvan twee zijn ondergebracht in de hoekoplossing.

Op de begane grond van dit deel zijn opmerkelijke ramen aangebracht die bestaan uit twee naar binnen draaiende vierkante raamvleugels, met hierboven een hoog en veel breder bovenlicht. Dit bovenlicht heeft een zesdeling, waarin een roedeverdeling is ondergebracht. Op de verdiepingen van het deel met drie bouwlagen zijn driedelige vensters met driedelig bovenlicht aanwezig. In de oostelijke gevel is nog een roedeverdeling in de bovenlichten aanwezig. In de gevel aan de Engelenkampstraat is deze roedeverdeling uit de bovenlichten verdwenen.

De hoekoplossing aan de zuid-oostzijde bestaat uit twee bouwlagen met een hoge pseudo-kap met een oorspronkelijke dakkapel aan de oostzijde. Op de begane grond is op de hoek een gemetselde ronding aangebracht. De hoekoplossing is op de begane grond aan beide zijden voorzien van twee gevelassen. Op de verdieping is een brede doorlopende iets uitkragende betonband aangebracht waarin aan beide zijde driedelige ramen zonder bovenlicht zijn aangebracht.

De gevel aan de noordzijde van de Wieldersvleugel bestaat uit tien vensterassen. Op de verdieping zijn driedelige ramen met een horizontale roedeverdeling aangebracht. Opmerkelijk is de uitkragende erker op de eerste verdieping ter plaatse van de aansluiting met de achtergevel van het oorspronkelijke gebouw. Op de tweede verdieping zijn even brede tweedelige ramen met een kruisroedeverdeling aanwezig. Deze roedeverdeling is bij de vijf linkse ramen verdwenen.

Interieur:

Het interieur is niet geïnteriseerd.

Erfafscheiding:

Aan de zijde van de Parklaan is een laag gemetseld muurtje met gemetselde penanten aanwezig. Tussen de penanten zijn (waarschijnlijk later aangebrachte) buizen aanwezig.

Bijzondere onderdelen:

Het siermetselwerk en de natuursteenelementen in de gevel, de nog oorspronkelijke ramen en de glas-in-lood vensters.

Waardestelling:

Het object is van belang wegens zijn schoonheid, betekenis voor de wetenschap, cultuurhistorische waarde en meer in het bijzonder vanwege:

- de architectuurhistorische betekenis in relatie tot de esthetische kwaliteit van het ontwerp.
- de architectonische gaafheid van het exterieur.
- als een plaatselijke uiting van een belangrijke (landelijke) architectuurstroming.
- het bijzondere materiaalgebruik, de bijzondere detaillering en bijzondere ornamenten.
- het object is ruimtelijk bepalend c.q. markant voor de omgeving.
- de betekenis van het object als onderdeel van de historische gegroeide nederzittingsstructuur, waarbij het oorspronkelijke beeld herkenbaar is gebleven.
- de architectuurhistorische zeldzaamheid in relatie tot de gaafheid van het object.
- de betekenis voor de plaatselijke geschiedenis als uitdrukking van een geestelijke en sociaal-maatschappelijke ontwikkeling.

Bescherming:

Het exterieur.

Foto's

Kaart met bescherming

